

Câu hỏi cnxkh

chủ nghĩa xã hội khoa học (Học viện Tài chính)

Scan to open on Studocu

1.Trong ba bản chất của nền dân chủ xã hội chủ nghĩa thì bản chất nào quyết định và quan trọng nhất?

=>Bản chất kinh tế giữ vai trò quan trọng nhất. Bởi bản chất kinh tế của nền dân chủ xã hội chủ nghĩa là thực hiện chế độ công hữu về tư liệu sản xuất chủ yếu và thực hiện chế độ phân phối lợi ích theo kết quả lao động là chủ yếu. Nó đáp ứng sự phát triển ngày càng cao của lực lượng sản xuất dựa trên cơ sở khoa học- công nghệ hiện đại nhằm thỏa mãn ngày càng cao những nhu cầu vật chất và tinh thần của toàn thể nhân dân lao động, từ đó nhân dân không còn bị bóc lột, áp bức, bán sức lao động để kiếm sống mà họ có quyền làm chủ về các tư liệu sản xuất, quyền làm chủ trong quá trình sản xuất kinh doanh, quản lý và phân phối, được coi là động lực cơ bản nhất có sức thúc đẩy kinh tế- xã hội phát triển. Do vậy họ được đảm bảo quyền lực trong các lĩnh vực khác, được làm chủ về chính trị cũng như những giá trị văn hóa tinh thần, có điều kiện để phát triển cá nhân.

2.Tại sao nói nền dân chủ xã hội chủ nghĩa là nền dân chủ triệt để và rộng rãi nhất trong lịch sử?

Vì trong chế độ xã hội chủ nghĩa chẳng những mọi người dân đều được hưởng quyền dân chủ,mà nhà nước còn chăm lo nâng cao trình độ dân trí, tạo điều kiện thực tế cho mọi người có khả năng thực hiện quyền dân chủ của mình.

3. Tại sao dân chủ XHCN vừa là mục tiêu, vừa là động lực của sự nghiệp xây dựng XHCN?

Dân chủ XHCN là nền dân chủ khác hẳn về bản chất và đối lập về nguyên tắc dân chủ tư sản. Điều đó thể hiện trên những vấn đề chính yếu sau:

- Thứ nhất,dân chủ XHCN chỉ xuất hiện khi giai cấp công nhân và nhân dân lao động, dưới sự lãnh đạo của Đảng cộng sản, giành được chính quyền và ngày càng phát huy trong quá trình xây dựng xã hội mới
- Thứ hai, dân chủ xã hội chủ nghĩa là nền dân chủ do ĐCS lãnh đạo
- Thứ ba, dân chủ XHCN là dân chủ của đa số, của người lao động, vì đa số và người lao động, không phải của thiểu số bóc lột, đặc quyền, đặc lợi
- Thứ tư, dân chủ XHCN là chế độ dân chủ, mà ở đó nhân dân lao động làm chủ trên tất cả các lĩnh vực của đời sống xã hội, được pháp luật bảo đảm

- Thứ năm, dân chủ XHCN được thực hiện bằng hệ thống tổ chức thể hiện quyền lực chính trị- xã hội của nhân dân, tập trung và thông qua nhà nước
- Thứ sáu, không ngừng mở rộng dân chủ gắn với tăng cường kỷ cương, pháp luật là quy luật cơ bản của sự nghiệp phát triển dân chủ xhcn. Đó là chế độ dân chủ “gấp triệu lần” hơn bất cứ chế độ dân chủ nào trong lịch sử như Lênin từng khẳng định.

4.Dân chủ xhcn có mang tính giai cấp không? Vì sao?

Có, vì trong xã hội còn giai cấp nên nền dân chủ này vẫn còn mang tính giai cấp. Do đó nền dân chủ xhcn mang bản chất của giai cấp công nhân đặt dưới sự lãnh đạo của ĐCS và nền dân chủ này không phải là nền dân chủ thuần túy cho mọi giai cấp mà chỉ đối với giai cấp công nhân và nhân dân lao động, quyền lực là thuộc về nhân dân những vẫn phải thực hiện chức năng chuyên chính thể lực phản động, tội phạm...

5.Dân chủ xhcn có tự tiêu vong hay không? Vì sao?

Có, vì:

- Thứ nhất, sự ra đời DC xhcn là kết quả quá trình phủ định biện chứng các chế độ dân chủ trước đó, nó là nền dân chủ thực sự, dân chủ trên tất cả các lĩnh vực từ kinh tế, chính trị, văn hóa tư tưởng
- Và trong quá trình phát triển của nền dân chủ xhcn là từ thấp tới cao, từ chưa hoàn thiện đến hoàn thiện mà dân chủ xhcn càng hoàn thiện bao nhiêu, càng nhanh tới ngày tiêu vong bấy nhiêu cũng như tính chính trị của dân chủ sẽ mất đi trên cơ sở không ngừng mở rộng dân chủ đối với nhân dân, xác lập địa vị chủ thể quyền lực của nhân dân, tạo điều kiện để họ tham gia ngày càng đông đảo và ngày càng có ý nghĩa quyết định và sự quản lý nhà nước, quản lý xã hội.

6. Tại sao Lênin lại nói nền dân chủ xhcn càng hoàn thiện bao nhiêu lại càng tự tiêu vong bấy nhiêu?

=>Thực chất của sự tự tiêu vong này theo Lenin,đó là tính chính trị của dân chủ sẽ mất đi trên cơ sở không ngừng mở rộng dân chủ đối với nhân dân, xác lập địa vị chủ thể quyền lực của nhân dân, tạo điều kiện để họ tham gia ngày càng đông đảo và ngày càng có ý nghĩa quyết định vào sự quản lý nhà nước, quản lý xã hội(xã

hội tự quản). Quá trình đó làm cho dân chủ trở thành một thói quen, một tập quán trong sinh hoạt xã hội... để đến lúc nó không còn tồn tại như một thể chế nhà nước, một chế độ, tức là mất đi tính chính trị của nó.

Tuy nhiên, chủ nghĩa Mác- Lenin cũng lưu ý đây là quá trình lâu dài, khi xã hội đã đạt trình độ phát triển rất cao, xã hội không còn sự phân chia giai cấp, đó là xã hội cộng sản chủ nghĩa đạt tới mức độ hoàn thiện, khi đó dân chủ xã hội chủ nghĩa với tư cách là một chế độ nhà nước cũng tiêu vong, không còn nữa.

7. Vì sao nói nền dân chủ xhcn tiến bộ nhất lịch sử xã hội loài người?

- Dân chủ xhcn là kết quả quá trình phát triển lâu dài của lịch sử. C.Mác và Ăngghen nhận thức rất rõ ràng, dân chủ không phải là sản phẩm của tự nhiên, không xuất phát từ mong muốn chủ quan của bất kỳ cá nhân hay giai cấp nào. Trong đời sống xã hội, dân chủ vừa tồn tại hiện hữu dưới dạng những quan hệ vật chất, có thể kiểm chứng được; đồng thời cũng tồn tại dưới dạng ý thức, đó là các giá trị về tinh thần trong tư tưởng. Dân chủ là sự phát triển lâu dài của lịch sử theo các quy luật khách quan. Tương ứng với các trạng thái phát triển kinh tế- xã hội, lịch sử loài người trải qua nhiều “kiểu” dân chủ khác nhau.

- Với sự phát triển mạnh mẽ của lực lượng sản xuất, quá trình xã hội hóa sản xuất dẫn đến xã hội hóa chế độ chiếm hữu tư liệu sản xuất, nền dân chủ xhcn ra đời phản ánh trình độ phát triển của phương thức sản xuất ấy.

- Sức sống của nền dân chủ xhcn chính là sự tham gia đông đảo của nhân dân lao động vào quản lý nhà nước, quản lý xã hội.

- Mục tiêu cao nhất của dân chủ xhcn là hướng tới hạnh phúc cho nhân dân lao động. Theo các nhà kinh điển, dân chủ xét đến cùng là sự giải phóng con người đi đến tự do, bình đẳng, hạnh phúc cho mỗi cá nhân và cộng đồng.

8. Dân chủ XHCN có phải là một phạm trù lịch sử không?

=> Dân chủ XHCN là một phạm trù lịch sử. Bởi nền dân chủ này càng hoàn thiện bao nhiêu thì nền dân chủ XHCN lại càng tự tiêu vong bấy nhiêu...(câu 6)

9. Các yếu tố ảnh hưởng đến sự phát triển của nền dân chủ xã hội chủ nghĩa?

- Kinh tế : nền kinh tế phát triển và ổn định là 1 yếu tố quan trọng để xây dựng và duy trì 1 hệ thống dân chủ xhcn. Khi có sự phát triển kinh tế người dân có cơ hội tiếp cận với các dịch vụ cơ bản như giáo dục y tế an ninh xã hội. tạo điều kiện thuận lợi cho sự phát triển của nền dân chủ
- Giáo dục và văn hóa : hệ thống giáo dục và văn hóa mạnh mẽ là cơ sở để xây dựng và duy trì nền dân chủ xhcn. Giáo dục giúp nâng cao nhận thức và ý thức của công dân khuyến khích sự tham gia chính trị và tôn trọng quyền tự do cá nhân. Văn hóa đóng vai trò quan trọng trong việc xây dựng các giá trị dân tộc và tôn trọng đa dạng và sự bình đẳng
- Chính phủ: chính phủ hiệu quả và minh bạch là 1 yếu tố quan trọng để xây dựng và duy trì nền dân chủ xhcn. Chính phủ cần có khả năng quản lý và cung cấp các dịch vụ cơ bản cho người dân đồng thời phải tuân thủ các quy tắc quy định pháp luật
- Sự tích cực của công dân: sự tham gia chính trị của người dân là 1 yếu tố quan trọng để duy trì và phát triển 1 nền dân chủ xhcn. Người dân cần có quyền tham gia vào quyết định chính sách và quản lý công cộng thông qua việc bỏ phiếu tham gia các tổ chức xã hội hoạt động chính trị.

10. Dân chủ XHCN là nhà nước hướng tới mở rộng quyền lợi cho nhân dân và nhân dân tích cực tham gia vào quản lý xây dựng nhà nước. Với sự có lợi cho cả 2 bên như vậy tại sao có nhiều nước không hướng đến mô hình này?

Bởi nếu đối với các nước TBCN thì giới lãnh đạo là GCTS họ không muốn san sẻ quyền lực hay bớt đi quyền lợi của mình, luôn muốn níu giữ và bảo vệ cơ sở hạ tầng mà bảo vệ lợi ích của họ.

Và ngoài ra, mô hình dân chủ XHCN cũng không phải là mô hình duy nhất để đạt được mục tiêu này. Ví dụ như mô hình Bắc Âu (Kinh tế thị trường hỗn hợp) là sự kết hợp độc đáo giữa CNTB thị trường tự do và CNXH, mang đến cho người dân hệ thống phúc lợi cao, bảo đảm dân chủ, bình đẳng. Mô hình đó hiệu quả ở đất nước họ và chưa cần thiết thay đổi sang mô hình mới.

11. Vì sao Lênin lại khẳng định: Dân chủ XHCN là nền dân chủ đầy đủ hơn, tốt đẹp hơn và cao hơn gấp triệu lần so với dân chủ tư sản”?

Vì sao Lênin lại khẳng định: Dân chủ XHCN là nền dân chủ đầy đủ hơn, tốt đẹp hơn và cao hơn gấp triệu lần so với dân chủ tư sản? Vai trò của sinh viên đối với việc xây dựng nền Dân chủ XHCN ở Việt Nam hiện nay?

Trả lời:

1. Khái quát: Có thể nói khái quát về sự ra đời của nền dân chủ XHCN(là bước tiến dài và khác về chất so với nền dân chủ tư sản => Quyền lực của nhân dân đã dành lại được quyền lực của mình).

2. Thực chất: Nền dân chủ XHCN là chế độ dân của đại đa số dân cư, nhân dân ngày càng tham gia vào công việc của nhà nước(dân chủ trên lĩnh vực chính trị), tham gia vào quản lý xã hội => Nhấn mạnh **đến bản chất và mục tiêu của dân chủ XHCN**. LN khẳng định đó là nền dân chủ “gấp triệu lần dân chủ tư sản”.

DÂN CHỦ XHCN	DÂN CHỦ TƯ SẢN
Chính trị: Bản chất của giai cấp công nhân; cơ chế nhất nguyên chính trị, một đảng lãnh đạo(ĐCS); Bản chất nhà nước-Nhà nước XHCN- quyền lực nhà nước là thống nhất.	Chính Trị: Bản chất của giai cấp tư sản; cơ chế đa nguyên chính trị; đa đảng lãnh đạo(Đảng tư sản);Bản chất nhà nước-Nhà nước tư sản-tam quyền phân lập.
Kinh Tế: Dựa vào chế độ công hữu về tư liệu chủ yếu; tổ chức quản lý của những người lao động; phân phối theo lao động là chủ yếu; xóa bỏ chế độ người bóc lột người; giải phóng lượng sản	Kinh Tế: Dựa trên chế độ tư hữu về tư liệu sản chủ yếu; tổ chức quản lý nằm trong tay thiểu số; phân phối theo quyền sở hữu TLSX; duy trì chế độ người bóc lột người; tồn tại mâu thuẫn LLSX và

xuất khỏi sự kìm kẹp của QHSX... Tư Tưởng-Văn Hóa-Xã Hội: HTT của GCCN làm chủ đạo, nền văn hóa cho nhân dân và phục vụ cho nhân dân=>nhân dân được làm chủ các giá trị văn hóa tinh	QHSX, VS và TS... Tư Tưởng-Văn Hóa- Xã Hội: HTT của GCTS làm chủ đạo, sử dụng văn hóa, tôn giáo như những công cụ, phương tiện của GCTS để chi phối đời sống tinh
--	---

12. Dân chủ xã hội chủ nghĩa được thực hiện dưới các hình thức cơ bản nào?

Dân chủ XHCN là chế độ dân chủ ưu việt, trong đó quyền lực và quyền dân chủ của nhân dân được thực hiện dưới các hình thức cơ bản sau đây:

- Dân chủ đại diện:

+ Đây là hình thức nhân dân làm chủ thông qua các cơ quan đại diện trong hệ thống cơ quan dân cử, các tổ chức chính trị, xã hội, các tổ chức đoàn thể của nhân dân.

+ Hệ thống những cơ quan và người đại diện kể trên đại biểu cho quyền và lợi ích của nhân dân trên cả 3 mặt lập pháp, hành pháp, tư pháp.

+ Thông qua việc thực thi các chức năng, nhiệm vụ và hoạt động của những cơ quan đại biểu và người đại diện được nhân dân lựa chọn theo hiến pháp, pháp luật, điều lệ, quy định của các cơ quan, tổ chức đó mà quyền dân chủ của nhân dân được thực hiện.

+ Chất lượng và hiệu quả thực hiện và bảo đảm các quyền dân chủ của nhân dân phụ thuộc và chất lượng và hiệu quả hoạt động của cơ quan tổ chức đó. Chính vì vậy, một vấn đề rất quan trọng để thực hiện dân chủ XHCN, làm cho hình thức này phát huy đúng nội dung, bản chất của nó là phải thường xuyên đổi mới, hoàn thiện các phương thức, nội dung hoạt động của chính bộ máy cơ quan đại diện và phẩm chất, năng lực, tác phong công tác của người đại diện

- Dân chủ trực tiếp:

+ Đây là hình thức nhân dân trực tiếp chủ động tham gia và các hoạt động quản lý xã hội, quản lý nhà nước thực hiện các quyền và nghĩa vụ trách nhiệm của mình

theo quy định của hiến pháp, pháp luật của nhà nước, các tổ chức, cơ quan đại diện đã định ra

+ Mức độ tham gia đến đâu, chất lượng và hiệu quả thực hiện dân chủ trực tiếp ntn sẽ phản ánh trình độ dân chủ trong xã hội và ý thức, năng lực làm chủ của nhân dân đến đó

+ Dân chủ trực tiếp là xu thế khách quan, phản ánh quá trình dân chủ hóa ngày càng cao, đáp ứng nhu cầu dân chủ của nhân dân trong xã hội dân chủ xã hội chủ nghĩa

+ Việc phát huy và mở rộng dân chủ trực tiếp phụ thuộc rất nhiều vào ý thức, năng lực, trình độ văn hóa dân chủ của nhân dân. Nó đòi hỏi phải liên tục đổi mới, hoàn thiện các thiết chế, cơ chế cùng việc bảo đảm tốt các điều kiện, môi trường thuận lợi để nhân dân ngày càng tham gia trực tiếp và sâu rộng vào quản lý xã hội, quản lý nhà nước theo hiến pháp, pháp luật

- Tự quản

+ Đây là hình thức nhân dân không cần đến cơ quan, người đại diện pháp luật, tự hình thành các tổ chức và người phụ trách, tự ban hành các quy định, tự kiểm tra, đánh giá và tự điều chỉnh các hành vi của mình trong các mối quan hệ xã hội, dân cư khi thực hiện các quyền và lợi ích của mình và cộng đồng ở nơi sinh sống theo quy định của hiến pháp, pháp luật và tập quán

+ Tự quản là một hình thức dân chủ vừa phản ánh, vừa đòi hỏi mỗi công dân phải có tinh thần cố kết cộng đồng, ý thức, trách nhiệm, trình độ văn hóa và hành vi gương mẫu, tự giác rất cao trong ứng xử và giải quyết các mối quan hệ tại cộng đồng.

13. Để thực hiện quyền làm chủ của nhân dân, hệ thống chính trị của nước ta cần phải đổi mới như thế nào?

Đổi mới hệ thống chính trị là yêu cầu quan trọng của sự nghiệp cách mạng nước ta hiện nay nói chung, của việc thực hiện quyền làm chủ của nhân dân nói riêng.

* Mục tiêu đổi mới hệ thống chính trị

Mục tiêu đổi mới hệ thống chính trị được Cương lĩnh xây dựng đất nước trong thời kỳ quá độ lên chủ nghĩa xã hội của Đại hội VII xác định: "là nhằm xây dựng và từng bước hoàn thiện nền dân chủ xã hội chủ nghĩa, bảo đảm quyền lực thuộc về nhân dân". Phân định rõ vai trò lãnh đạo của Đảng, chức năng quản lý của nhà nước; chức năng, nhiệm vụ của các cơ quan lập pháp, hành pháp và tư pháp.

*** Yêu cầu đổi mới hệ thống chính trị**

Yêu cầu đổi mới hệ thống chính trị là giữ vững ổn định để phát triển; tăng cường vai trò lãnh đạo của Đảng, vai trò và hiệu lực hiệu quả quản lý của Nhà nước, phát huy quyền làm chủ của nhân dân; bảo đảm đất nước phát triển đúng định hướng xã hội chủ nghĩa.

*** Nội dung đổi mới hệ thống chính trị**

- Đối với Đảng Cộng sản Việt Nam:

“Đổi mới, chỉnh đốn Đảng, nâng cao năng lực lãnh đạo và sức chiến đấu” là nhiệm vụ then chốt có ý nghĩa sống còn đối với Đảng và sự nghiệp cách mạng nước ta. Nhiệm vụ đổi mới là:

+ Nâng cao bản lĩnh chính trị và trình độ trí tuệ của Đảng.

+ Kiện toàn và đổi mới hoạt động của tổ chức cơ sở đảng, nâng cao chất lượng đội ngũ đảng viên.

+ Thực hiện nghiêm túc nguyên tắc tập trung dân chủ trong Đảng; tăng cường quan hệ gắn bó giữa Đảng với nhân dân; nâng cao chất lượng và hiệu quả công tác kiểm tra, giám sát.

+ Đổi mới tổ chức, bộ máy và công tác cán bộ.

+ Đổi mới phương thức lãnh đạo của Đảng.

- Đối với Nhà nước Cộng hoà xã hội chủ nghĩa Việt Nam:

"Phát huy dân chủ, tiếp tục xây dựng và hoàn thiện Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa" là nội dung đổi mới quan trọng nhất hiện nay.

Nhiệm vụ cụ thể là:

- + Phát huy dân chủ, xây dựng một xã hội dân chủ, trong đó cán bộ, đảng viên và công chức phải thực sự là công bộc của nhân dân.
- + Tiếp tục xây dựng và hoàn thiện Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa. Bảo đảm nguyên tắc tất cả quyền lực nhà nước đều thuộc về nhân dân; quyền lực nhà nước là thống nhất, có sự phân công, phối hợp giữa các cơ quan trong việc thực hiện quyền lập pháp, hành pháp và tư pháp.
- + Tích cực phòng ngừa và kiên quyết chống tham nhũng, lãng phí. Đây vừa là quyết tâm chính trị cao nhất của cả hệ thống chính trị vừa là trách nhiệm hàng đầu của Nhà nước.
- Đối với Quốc hội nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam:
 - + Phải tiếp tục đổi mới tổ chức và hoạt động của Quốc hội.
 - + Hoàn thiện cơ chế bầu cử nhằm nâng cao chất lượng đại biểu Quốc hội; tăng hợp lý số lượng đại biểu chuyên trách, phát huy tốt vai trò của đại biểu và đoàn đại biểu Quốc hội.
 - + Tổ chức lại một số Ủy ban của Quốc hội.
 - + Đổi mới quy trình xây dựng luật.
 - + Thực hiện tốt hơn nhiệm vụ quyết định các vấn đề quan trọng của đất nước và chức năng giám sát tối cao
- Đối với Mặt trận Tổ quốc và đoàn thể nhân dân
 - + Đổi mới, nâng cao chất lượng hoạt động của Mặt trận, các đoàn thể nhân dân và hội quần chúng
 - + Khắc phục tình trạng hành chính hóa, phô trương, hình thức
 - + Làm tốt công tác dân vận theo phong cách trọng dân, gần dân và có trách nhiệm với dân